

SEL KOMMUNE

Planprogram Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030

Høringsdokument etter vedtak i
formannskapet 29.8.17, sak 75/17

Innhold

1.	Innledning.....	2
1.1.	Oppbygging av dokumentet.....	3
2.	Formål og føringer.....	3
2.1.	Formålet med planen	3
2.2.	Nasjonale føringer	4
2.3.	Regionale føringer	4
2.4.	Kommunale føringer	5
3.	Plantema	6
3.1.	Visjon, verdier og hovedmål.....	6
3.2.	Plantema med utgangspunkt i hovedutfordringer og muligheter.....	7
4.	Behov for utredninger	9
4.1.	Endringer på nasjonalt nivå.....	10
4.2.	Regionale prosesser.....	10
4.3.	Interkommunal samhandling	11
4.4.	Nabokommunene.....	11
4.5.	Parallelt utrednings- og planarbeid i Sel kommune.....	12
5.	Organisering av planprosessen	12
5.1.	Organisering og deltakere	12
5.2.	Framdrift	14
5.3.	Medvirkning.....	15

1. Innledning

Planprogrammet – «planen for planen»

I henhold til Plan og bygningslovens krav, vedtok Sel kommunestyre kommunal planstrategi 2016-2019 den 6.2.17. I strategien er rullering av kommuneplanens samfunnsdel prioritert med oppstart i 2017 og ferdigstilling 1.halvår 2018.

Kommuneplanens samfunnsdel har status som kommuneplan, jfr plan og bygningsloven [§ 11-2](#). Med det medfølger krav om planprogram, jfr plan og bygningsloven [§ 11-13](#).

Planprogrammet skal i henhold til plan og bygningsloven [§ 4-1](#), gjøre rede for formålet ved arbeidet, planprosessen, valg av temaer og hvordan medvirkning skal skje.

Forslag til planprogram legges fram for formannskapet før det sendes på høring i minimum 6 uker. Planprogrammet vedtas av kommunestyret og legges til grunn for utarbeidelse av selve planen.

I den kommunale planstrategien er hovedutfordringene for Sel kommune omtalt slik:

- Den store utfordringen er forskyvningen av alderssammensetning, og en stadig aldrende befolkning. Dette vil gi kommunen utfordringer i forhold til å sikre tilstrekkelig arbeidskraft. Det vil også medføre at en må vri ressursbruken fra barn og unge, og sikre tilstrekkelig ressurser for å møte behovene i en aldrende befolkning.*
- Saksomfang og utgifter til barnevern og sosialhjelp utfordrer kommunens handlingsrom og tjenestetilbud ytterligere. En ensidig ressursvridning fra barn og unge for å møte demografiutfordringene, vil ikke løse utfordringene. Tidlig innsats og forebyggende tiltak som bidrar til å forsterke positiv trend på fullføringsgrad i videregående opplæring, vil være en viktig strategi videre. Utdanning og arbeid er av stor betydning med hensyn til sosiale helseforskjeller. Tiltak som bidrar til å forhindre frafall, sosialhjelp og uføretrygd eller som bidrar til at en restarbeidsevne kan brukes, er viktige å prioritere. Forventet endring i alderssammensetningen i kommunen i fremtiden forsterker nødvendigheten av å redusere frafall fra arbeidet.*
- For å øke befolkningen i kommunen de kommende årene, må kommunen gjøre seg attraktiv for den fertile aldersgruppen. Arbeidsplasser må finnes i nærheten og det må være gode tjenestetilbud innen barnehage og skole. Innvandrere vil også bli en verdifull ressurs som kommunen må prioritere å integrere slik at de på kort tid kan være økonomisk uavhengige.*
- Det er behov for å utvikle nye, og styrke eksisterende kompetansearbeidsplasser for å hindre fraflytting og sikre bærekraftig vekst. Det forutsetter et økt samarbeid mellom kommunen og næringslivet. Desentraliserte utdanningstilbud og lærlingplasser er viktige satsingsområder, sammen med god infrastruktur. Våre natur- og kulturressurser gir merverdi for Sel som attraktiv bo- og besøkskommune. Gjennom utbygging av ny E6, kraftutbygging i Rosten og Nedre Otta, er det en historisk milliardinvestering i regionen. Dette gir direkte og indirekte ringvirkninger både for anleggsbransjen, lokale entreprenører og tiliggende bransjer.*

Mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 skal bidra til å svare opp utfordringene og videreutvikle styrkene som kommunen har.

1.1. Oppbygging av dokumentet

Strukturen i dokumentet er bygd opp i tråd med bestemmelsene i [§4-1](#) i plan og bygningsloven:

[Del 2](#) presenterer formål og føringer for kommuneplanens samfunnsdel med hjemmel i plan og bygningsloven, kommunal planstrategi og nasjonale/regionale føringer for kommunalt planarbeid.

[Del 3](#) presenterer forslag til plantema ut i fra føringene i del 1 og 2, samt de innspill som har kommet i forankringsfasen. Det er lagt opp til noen spørsmålsstillinger til høringen når det gjelder visjon, hovedmål og plantema. Det legges opp til plantema på overordnet nivå. Mål, strategier og tiltak på bakgrunn av fastsatte tema, foreslås lagt inn i planforslaget etter at kommunestyret har fastsatt planprogrammet.

[Del 4](#) synliggjør behovet for å koble arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel mot prosesser som foregår parallelt på andre forvaltningsnivå, i andre kommuner og internt i kommunen. Føringer i del to gjentas ikke her. Oversikten er ikke uttømmende, men er viktig rammeverk og kunnskapsgrunnlag for utvikling av mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. Det vurderes på den bakgrunn ikke behov for nye utredninger.

[Del 5](#) beskriver organisering av planprosessen slik den ble vedtatt i kommunestyret 6.2.17, sak 3/17. Framdrift og opplegg for medvirkning presenteres også her. Det bes i høringen om innspill på medvirkningsarenaer og -kanaler.

Vedlegg 1 er en oppsummering av status når det gjelder måloppnåelse i kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017. Det er en deskriptiv framstilling av status, ikke en vurdering. Statusbeskrivelsen er ikke uttømmende.

2. Formål og føringer

Del to i planprogrammet presenterer formål og føringer for kommuneplanens samfunnsdel med hjemmel i plan og bygningsloven, kommunal planstrategi og nasjonale/regionale føringer for kommunalt planarbeid.

2.1. Formålet med planen

Formålet med kommuneplanens samfunnsdel er hjemlet i Plan og bygningsloven [§ 11-2](#):

«Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig».

[Kommunal planstrategi 2016-2019](#) sier følgende om kommuneplanens samfunnsdel:

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2005. Samfunnsdelen er kommunens øverste strategidokument, og det er behov for en fullstendig rullering. Arbeidet vil være prioritert med utarbeiding av planprogram våren 2017 og antatt slutføring av selve planen i kommunestyret 1.halvår 2018.

I tillegg til gjennomgående perspektiv vil oppfølging av «Framtidsstudiet», jfr budsjettvedtak 2016 være viktig grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel.

2.2. Nasjonale føringer

I Kongelig resolusjon av 12.6.15, vedtok Regjeringen nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Disse er oppsummert i tre hovedpunkt:

1. Gode og effektive planprosesser
2. Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
3. Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

2.3. Regionale føringer

Regional planstrategi er det eneste obligatoriske planverktøyet på regionalt nivå. Den utarbeides av fylkeskommunen (regional myndighet) i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet. Oppland fylkeskommune har vedtatt regional planstrategi for 2016-2020.

Den regionale planstrategien redegjør for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, og vurderer langsiktige utviklingsmuligheter. [En grønn framtid og et klimanøytralt samfunn er førende i den regionale planstrategien for Oppland](#). Kompetanse, næringsutvikling og samferdsel er prioriterte politikkområder. Videre er innvandring og integrering vektlagt.

Regionale planer skal være styringsdokumenter som beskriver prioriteringer og veivalg for regionens ønskede utvikling i et langsiktig perspektiv. Hver enkel regional plan inneholder mål og relevante strategier og tiltak.

Parallelt med det kommunale planarbeidet er det flere plan- og utviklingsprosesser med stor betydning for utvikling av Sel og regionen for øvrig. Noen av de mest sentrale planer og prosesser er:

- [Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland](#)
- [Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap 2014-2017](#). Revisjon for perioden 2017-2021 er igangsatt
- [Regional plan for folkehelse i Oppland 2012-2016](#).
Status 2017: Oppland har etter søknad blitt programfylke i Program for folkehelsearbeid i kommunene med tilsagn om kr. 25 mill. til tiltaksutvikling i årene 2017-2021.
- [Regional plan for klima og energi 2013-2024](#)
- [Regional plan for Rondane og Sølknkletten](#)
- [Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag](#) – under arbeid
- [Regional plan for verdiskaping](#) – under arbeid
- [Regional plan for kompetanse](#) – under arbeid
- [Regional plan for samferdsel](#) – under arbeid

2.4. Kommunale føringer

Det vises til [kommunal planstrategi 2016-2019](#) der følgende føringer ligger til grunn for kommuneplanens samfunnsdel:

Gjennomgående perspektiv i alt planarbeid:

- *Folkehelseperspektivet* skal være gjennomgående i alle kommuneplaner, jfr. folkehelseloven, kap 2 §§5,6 og Sel kommunestyres vedtak i sak 39/13. Kommunens ansvar for folkehelsearbeidet er koblet opp mot kommunens ulike roller som myndighetsutøver, samfunnsutvikler, tjenesteutøver og lokaldemokratiutøver, jfr. folkehelseloven kap 2, §4. I tillegg vil folkehelseperspektivet også stå sentralt i forhold til arbeidsmiljøloven og kommunens rolle som arbeidsgiver.
- *Klima- og miljøperspektivet* sentralt i plan- og bygningslovens bestemmelser om kommunal planlegging. Dette er videre fulgt opp i nasjonale og regionale føringer, jfr punkt 2.2 og 2.3 dette dokumentet. Perspektivet vil være relevant for kommunal planlegging og tjenesteyting på de fleste områder.
- *Innovasjonsperspektivet* vil stå sentralt i alt kommunalt arbeid framover. Dette sett i relasjon til generell kvalitetsutvikling, krav til effektivisering og ressursbruk i kommunale tjenester, kommunal tilrettelegging og samarbeid med frivillige og privat næringsliv, opplæring og danning av barn og unge.

Oppfølging av «Fremtidsstudiet», jfr. kommunestyrets budsjettvedtak for 2016:

Kommunestyret la inn 300.000,- i budsjettet for 2016 til utarbeidelse av tilstandsrapport for Sel sjukeheim og et fremtidsstudie for flere av utbyggingsbehovene i kommunen. Dette ble konkretisert og fulgt opp i budsjett og økonomiplan for 2017-2021, blant annet med følgende bestillinger på grunnlag av demografisk utvikling:

- Utredning oppvekst: Barnehagestruktur i Ottaområdet, plassering av 1-7 skole Otta (inkl. hall)
- Utredning helse og omsorg: Utredning heldøgns omsorgstjenester og alternativ til oppgradering av Sel sjukeheim

Ovennevnte utredninger legges fram for kommunestyret i september 2017, og vil danne grunnlag for prioriteringer i budsjett- og økonomiplan 2018-2022. Valg av alternativ vil ha ringvirkninger utover økonomiplanperioden.

Se også punkt 4.5.

[Kommuneplanens arealdel 2016-2025:](#)

Rullering av kommuneplanens arealdel ble sluttført med kommunestyrets behandling i juni 2016. Arealdelen gir prinsipielle retningslinjer, som også vil være førende inn i planperioden for samfunnsdelen – Samtidig er det viktig å bruke erfaringsgrunnlaget siden kommuneplanens arealdel ble vedtatt, i arbeidet med å formulere mål og strategier i samfunnsdelen.

3. Plantema

Del tre i planprogrammet presenterer forslag til plantema ut i fra føringene i del en og to. Likeledes er plantemaene foreslått på bakgrunn av innspill i forankringsfasen, blant annet i forankringsseminaret 29.mars, dialogkonferansen 6.juni og fra møtene med lovpålagte råd og utvalg (eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, ungdomsrådet og arbeidsmiljøutvalget) i april/mai 2017 (se punkt [5.3.](#)).

- Visjon, verdier og hovedmål: Presenteres på bakgrunn av formuleringer og status når det gjelder måloppnåelse i eksisterende samfunnsdel. Det er lagt inn spesifikke spørsmål til høringsprosessen rundt disse.
- Øvrige plantema: Strukturen er bygd opp med basis i kommunens hovedutfordringer, slik de er presentert i [innledningen](#).

3.1. Visjon, verdier og hovedmål

Visjon:

Visjon Kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017:	Status 2017:
<i>Sel kommune skal være en kommune der innbyggerne har gode levekår og opplever tilhørighet.</i>	Visjonen i eksisterende samfunnsdel er fortsatt gjeldende. Det vises til omdømme- og profileringsarbeidet, der følgende tekst er gjennomgående:
<i>Sel kommune skal være et samfunn for alle der åpenhet og toleranse står sentralt.</i>	«I Sel er det rom for å vokse, tid til å lære, mulighet for å jobbe og frihet til å leve – Vi skaper!»

Spørsmål til høring planprogram:

Hva skal visjonen til Sel kommune være de neste 12 årene? Skal den bygge videre på visjonen i eksisterende kommuneplan, ta opp i seg det som er utarbeidet i forhold til omdømme- og profileringsarbeidet, eller er det andre innspill?

Verdier:

Status 2017: Lederutviklingsprogram for rådmannsledelse og virksomhetsledere ble gjennomført i perioden 2015-2016. Gjennom dette ble det jobbet med nye verdiord for utøvelse av ledelse i Sel kommune. Følgende verdier ble valgt:

Samhandling

Entusiasme

Likeverd

Spørsmål til høring planprogram:

Skal verdiene Samhandling, Entusiasme og Likeverd også gjelde politisk i samfunnsplanleggingen? Hvordan kan vi synliggjøre en konkretisering av verdiene i kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030? (Hva betyr verdiene i praksis i planen?)

Hovedmål for Sel kommune:

Hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017:	Status 2017:
<i>Sel kommune skal være en så attraktiv kommune at folketallet opprettholdes og på sikt økes. Innbyggerne skal oppleve at de får dekket sine behov i alle livsfaser.</i> <i>Vi har som mål å ligge langt framme i Kommune-Norge i vår tilrettelegging, service og tjenesteproduksjon. Graden av måloppnåelse skal dokumenteres gjennom ulike typer evalueringer, undersøkelser og ved bruk av offentlig statistikk.</i>	<i>Folketallet i Sel kommune har vært i gradvis tilbakegang i mange år. Folketall pr. 1.1.2005: 6046. Folketall pr 1.1.2017: 5916 (kilde: Faktahefte kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017 og www.ssb.no).</i> <i>Status omtales i vedlegg 1. Kommunen innførte i 2014 nytt mål- og styringssystem. Målet med arbeidet er å få et helhetlig styringssystem der økonomisk bevilgning, mål for tjenestene og rapportering henger sammen.</i>

Spørsmål til høring planprogram:

Hva skal hovedmål(ene) for kommunen være de kommende 12 år?

3.2. Plantema med utgangspunkt i hovedutfordringer og muligheter

Plantema som foreslås er kommuneplanens *hva* og *hvorfor*. Kommuneplanens *hvordan* (og *hvem*) kommer i neste fase – planfasen, når overordnede tema er fastsatt gjennom planprogrammet.

Utfordring

Demografi: Forskyvning i alderssammensetning, og en stadig aldrende befolkning

Forslag til plantema som skal svare opp utfordringen:

- **Framtidas helse- og omsorgstjenester** med fokus på
 - forebyggende helsearbeid i alle livsfaser
 - mobilisering av frivillige ressurser i tjeneste- og samfunnsutvikling
 - eldre som ressurs i lokalsamfunnet
 - kompetanseutvikling og innovasjon for å videreutvikle tjenestetilbudet
- **Videreutvikle kommunens rolle som attraktiv arbeidsgiver** med fokus på
 - å rekruttere, beholde og utvikle kompetent arbeidskraft
 - å øke nærvær gjennom et kunnskapsbasert fokus på sykefraværsoppfølging og utvikling av heltidskultur

Utfordring

Sosial profil: Saksomfang og utgifter til barnevern og sosialhjelp som utfordrer kommunens handlingsrom og tjenestetilbud

Forslag til plantema som skal svare opp utfordringen:

- **Tidlig innsats for barn og unge** med fokus på
 - tverrfaglig samhandling og riktig oppfølging til riktig tid
 - gode barnehage- og skoletilbud som løfter den enkelte faglig og sosialt
 - økt gjennomføring i videregående opplæring for elever fra Sel
 - allsidige fritids- og lavterskeltilbud for barn og unge
 - tilbud og krav om aktivitet for unge som er utenfor arbeid eller utdanning
- **Utjevne sosiale helseforskjeller i befolkningen** gjennom
 - forebyggende helsearbeid
 - frivillige og kommunale tilbud som fremmer deltagelse og inkludering
 - fokus på aktivitet, utdanning og arbeid
 - gode bo- og tjenestetilbud

Mulighet:

Attraksjonsverdi: Gjøre seg attraktiv for den fertile aldersgruppen

Forslag til plantema som skal styrke mulighetene:

- **Bygge videre på Sel kommunes fortinn** som
 - trafikalt knutepunkt
 - en kommune med mangfold og «nærhet til alt»
 - by- og regionsenter
- **Videreutvikle gode bo- og rekreasjonsmiljø** med fokus på
 - varierte bolig- og tomtetilbud
 - attraktive tettsted og sentrumsområder
 - varierte kultur- og fritidstilbud
 - kollektivtilbud som fremmer klima/miljø og «binder» kommunen sammen
 - fokus på myke trafikanter og trafiksikkerhet
- **Gode tjenestetilbud** gjennom
 - skoler og barnehager med god kvalitet
 - kommunale og spesialiserte helsetjenester nær der folk bor
 - et variert tilbud innen handel, service og tjenesteytende næringer
 - god beredskap og trygge lokalsamfunn
- **Inkludere nye innbyggere** der
 - kommunen har en tydelig vertskapsrolle i forhold til potensielle tilflyttere
 - deltidsinnbyggere medvirker aktivt og deltar i utviklingen av lokalsamfunnet
 - innvandrere inkluderes gjennom mulighet til deltagelse og kvalifisering

Mulighet:

Arbeidsplasser: Utvikle nye, og styrke eksisterende arbeidsplasser

- **Sel som næringsvennlig kommune** i tråd med kjennetegnene vedtatt i strategisk næringsplan for Sel kommune
- **Natur- og kulturarv som verdiskaper** der
 - Sels posisjon som reiselivs- og fritidskommune styrkes
 - landbrukets roller knyttet til sikker matproduksjon, beredskap, kulturlandskapspleie og tilleggsnæringer videreutvikles
 - kulturbasert næringsutvikling gis gode rammevilkår
 - det er god balanse mellom bruk for dagens- og vern for framtidens verdiskaping
- **Kompetanse og livslang læring** gjennom
 - gode og varierte tilbud innen videregående opplæring for ungdom og voksne
 - tilgjengelige læreplasser i offentlig og privat sektor
 - desentraliserte/fleksible fag- og høgschooltilbud
 - samarbeid mellom privat næringsliv, opplæringstilbydere og andre aktører om innovasjon og kompetanseutvikling
 - et variert tilbud av kompetansearbeidsplasser
- **Infrastruktur for verdiskaping og bolyst** gjennom
 - utbygging av riks- og fylkesveiene som går gjennom kommunen
 - økt andel gods over fra vei til bane
 - økt tilbud knyttet til tog- og busstransport for innbyggere, tilreisende og pendlere
 - digital infrastruktur med nødvendig kapasitet som er tilgjengelig for innbyggere og tilreisende i hele kommunen
 - sikker kraftproduksjon

Spørsmål til høring planprogram:

Er temaene som foreslås, dekkende for å bidra til ønsket utvikling av Sel-samfunnet i neste 12 års periode? – Hvilke temaer savnes? Hvilke temaer bør /bør ikke prioriteres for å spisse mål og strategier i plandelen?

4. Behov for utredninger

Med bakgrunn i føringer og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag, vurderes det ikke å være behov for nye utredninger knyttet til planprosessen. Men det er viktig å koble arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel med parallelle prosesser for å oppnå synergieffekter. Dette gjelder eksempelvis andre forvaltningsnivå, i andre kommuner og internt i kommunen. Oversikten er ikke uttømmende, men en illustrasjon på nødvendigheten av å se helhetlig på samfunnsplanleggingen.

4.1. Endringer på nasjonalt nivå

- Ressurstilgang:
 - Lavere oljeinntekter: Hvordan vil dette påvirke nasjonaløkonomien og derigjennom rammevilkårene for kommunal sektor?
 - Politisk situasjon og prioritering: Hvordan vil for eksempel resultatet av Stortingsvalget 2017 påvirke rammevilkårene for kommunal sektor og distriktpolitikken?
 - Globale endringer – klimatiske og politiske: Hva vil dette kreve av kommunal beredskap og tilrettelegging, både når det gjelder klimaendringer og folkevandringer?
- Strukturendringer:
 - [Regionreformen](#): Vedtatt i Stortinget 8.6.17, trår i kraft 1.1.20. Oppland fylkeskommune blir en del av region Innlandet.
 - [Sammenslåing av Fylkesmannsembetene](#): Vedtatt i Statsråd 10.3.17. Fylkesmannsembetene i Oppland og Hedmark slås sammen til Innlandet fra 1.1.19.
 - Hvordan vil ovennevnte endringer påvirke ressurser, myndighet, oppgavedeling og samhandling med kommunene?
- Lovendringer:
 - [Barnevernsreformen](#) og [Samhandlingsreformen](#) er eksempel på endring i lovgivning som endrer oppgavedeling mellom stat og kommune. – Hvordan vil slike endringer påvirke rammevilkår for tjenesteproduksjon i kommunen?
- Planendringer:
 - [Nasjonal transportplan 2018-2029](#) ble vedtatt av Stortinget i juni 2017, og er eksempel på en nasjonal planprioritering som påvirker lokalsamfunnsutviklingen i Sel direkte.

4.2. Regionale prosesser

Her omtales prosesser og utredninger på regionalt nivå (fylkeskommunen, nasjonalparkstyre, regional stat og statlige institusjoner på regionalt nivå), som vil kunne påvirke utviklingen i Selssamfunnet og være viktig kunnskapsgrunnlag for mål og strategier i samfunnsdelen 2018-2030.

- Besøksstrategi Rondane Nasjonalpark: Strategien er vedtatt i 2015 og [Rondane-Dovrefjell nasjonalparkstyre \(sak 9/17\)](#) har i samarbeid med Sel kommune vedtatt å gjennomføre en mulighetsstudie i området Mysusæter-Spranget i løpet av 2017.
- [Sykehuset Innlandet](#): Sykehuset Innlandets idéfaserapport beskriver faglige utviklingstrekk og vurderer ulike modeller for en fremtidig sykehusstruktur, samt utvikling av de lokalmedisinske sentrene. Styret i Sykehuset Innlandet behandler idéfaserapporten høsten 2017.
- [Universitets- og høgskoletilbudet i Innlandet](#): Høgskolen i Gjøvik ble en del av universitetet NTNU 1.1.16 og Høgskolene i Lillehammer og Hedmark ble fusjonert til Høgskolen i Innlandet 1.1.17. – Hvordan vil disse endringene påvirke samarbeidet med kommunene når det gjelder desentraliserte høgskoletilbud og annet forsknings- og utviklingsarbeid?
- [Nærpolitireformen](#): Trådte i kraft 1.1.16. Det er betydelige endringer både når det gjelder politidistrikt, geografiske driftsenheter og lensmannsdistrikt. – Hvordan vil disse endringene påvirke lokal tilstedeværelse og beredskap?

- Videregående opplæringstilbud: Fram mot 2040 er prognosen for elevtallsutviklingen negativ både i Nord- og Midt-Gudbrandsdal. – Hvilke følger vil dette få for det videregående opplæringstilbudet i Sel, både for ungdom og voksne?
- Handlingsprogram for fylkesveger 2018-2021: Behandles i fylkestinget oktober 2017
- Strategi for bredbånd i Oppland 2017-2020: Vedtatt i fylkestinget juni 2017

4.3. Interkommunal samhandling

Det er et omfattende interkommunalt samarbeid mellom de 6 kommunene i Nord-Gudbrandsdal, og på enkelte områder inkluderer samarbeidet også kommunene i Midt-Gudbrandsdal.

Samarbeidet går både på felles tjenesteproduksjon mellom alle eller noen av kommunene i regionen, eksempelvis innen helse, renovasjon, IKT, PPT, landbruk og barnevern. I tillegg er det felles satsing på næringsutvikling og kompetanseutvikling, eksempelvis gjennom regional reiselivsstrategi, næringsprogrammet «Bedriftene i fokus» og partnerskapsavtale om karrieresenter. Det er også noe interkommunalt samarbeid på plan- og prosedyrearbeid.

Regional digitaliseringsstrategi og felles innkjøpssamarbeid er satsinger som er i realiseringsfasen. Videre pågår arbeidet med fusjon av Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjonsdistrikt med Innlandet revisjon IKS.

Alle kommunene i Gudbrandsdalen samarbeider vedrørende By- og regionprogrammet i regi av Kommunal og Moderniseringsdepartementet. Etter initiativ fra Regionrådet Nord-Gudbrandsdal er «Gudbrandsdalstinget» etablert som en arena for dialog.

Det ligger ikke an til endring av kommunestrukturen i Nord- og Midt-Gudbrandsdal pt. – Men endringer vil nok uansett måtte påregnes både når det gjelder ressurs-/kompetansetilgang og tjenesteproduksjon, og derigjennom økt fokus på interkommunal samhandling.

4.4. Nabokommunene

Oversikten illustrerer status på kommuneplanarbeid i nabokommunene. Dette er interessant kunnskapsgrunnlag for tema som krever kommuneovergripende fokus:

- Vågå kommune: Kommuneplanens arealdel 2017-2027 vedtatt i kommunestyret våren 2017. Kommuneplanens samfunnsdel sist rullert i 2014.
- Nord-Fron kommune: Kommuneplanens samfunnsdel 2017-2028 vedtatt i kommunestyret våren 2017. Kommuneplanens arealdel 2018-2029 er under arbeid.
- Dovre kommune: Kommunal planstrategi 2017-2019 under arbeid. Kommuneplanens arealdel er under arbeid.
- Folldal kommune: Kommuneplanens arealdel 2018-2028 er under arbeid.

4.5. Parallelt utrednings- og planarbeid i Sel kommune

I tillegg til føringene i punkt [2.4](#), foregår det en rekke parallelle prosesser som er viktig grunnlag for mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel.

Gjennomgående utviklingsarbeid:

- [Otta som by og regionsenter](#): Arbeidet er nå inne i gjennomføringsfasen, og vil være viktig grunnlag for mål/strategier knyttet til Otta som regionsenter og by-/tettstedutvikling.
- Tidlig innsats for barn og unge i Sel: Forprosjektet er gjennomført, og det er bevilget ressurser både fra kommune, Fylkesmann og fylkeskommune til konkrete tiltak 2017/2018.
- [Det fleirkulturelle Sel](#): Planen ble vedtatt i kommunestyret 20.3.17, og vil blant annet bli fulgt opp av tiltak gjennom prosjektet [«Flyktninger som ressurs»](#).
- [Regional digitaliseringsstrategi](#): Følges opp av kommunale handlingsplaner innenfor ulike tjenesteområder.

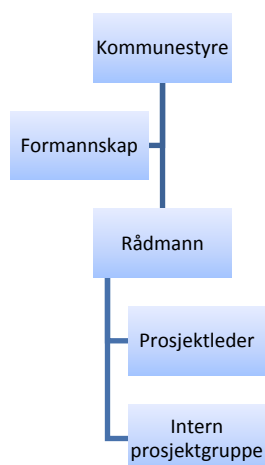
Planarbeid som tidsmessig går parallelt med kommuneplanens samfunnsdel:

- Næringsstrategi for Sel kommune ble vedtatt av kommunestyret 19.6.17.
- Klima- og energiplan for Sel kommune: Legges fram til sluttbehandling i kommunestyret desember 2017.
- Overordnet arbeidsgiverpolitikk for Sel kommune: Legges fram til sluttbehandling i kommunestyret høsten 2017/våren 2018.
- Boligsosial plan: Legges fram til sluttbehandling høsten 2017.
- Kulturminneplan, delplan: Planen er under arbeid, og vil bli lagt fram for sluttbehandling høsten 2017.

5. Organisering av planprosessen

5.1. Organisering og deltakere

Kommunestyret vedtok i sak [03 /17](#) organisering av arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030:

Aktører	Rolle/ansvar	Hvem
Kommunestyret	• Prosjekteier – PE • Bevilger økonomiske ressurser til planarbeidet • Oppdragsgiver • Endelig beslutningstaker kommuneplanens samfunnsdel	
Formannskapet	• Styringsgruppe – SG • Kommuneplanutvalg • Underveisrapportering til formannskapet fra prosjektansvarlig – PA • Tar stilling til avvik i forhold til vedtatt framdriftsplan • Sender forslag til planprogram og kommuneplan på høring	
Prosjektansvarlig – PA	• Organisere arbeidet innenfor politisk vedtatte rammer, herunder oppnevning av prosjektleder – PL • Tilføre nødvendige administrative ressurser	Rådmannen
Prosjektleder – PL	• Overordnet sekretariatsansvar for planarbeidet, herunder tilrettelegging for arenaer og prosess knyttet til involvering og medvirkning • Ledelse av prosjektgruppa og organisering av det skriftlige arbeidet	HR- og utviklingsleder
Intern prosjektgruppe –PG	• «Redaksjon» for det skriftlige arbeidet	• Næringssjef • Spesialrådgiver i rådmannens stab • Kommunalsjef plan og teknisk

Med bakgrunn i andre parallelle utredninger og planprosesser jfr. del fire, blir det ikke foreslått å etablere egne arbeidsgrupper for kommuneplanens samfunnsdel.

Det er viktig å hente ut kunnskapsgrunnlag og synergieffekter gjennom de prosesser som foregår parallelt, samt å sikre bred medvirkning fra ulike grupper i alle deler av planprosessen, jfr. punkt [5.3](#).

5.2. Framdrift

Kommunestyret vedtok i sak 03/17 å dele arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel inn i tre faser. Det ble her vektlagt å vie fokus til forankringsfasen for å sikre bredt eierskap til både prosess og innhold.

Det er gjort noen justeringer underveis etter dialog med styringsgruppa/formannskapet, i forhold til framdrift og hovedaktiviteter:

Forankringsfase: Februar-mai 2017	
Mål:	Hovedaktiviteter:
• Skape felles eierskap til «nå-situasjon» knyttet til kommunens fortrinn og utfordringer. • Evaluere måloppnåelse i Kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017	• Godkjenning organisering og framdrift av planarbeidet i kommunestyret • Konstituering prosjektgruppe • Gjennomføre felles forankringsseminar med bred målgruppe, jfr punktet om øvrig involvering 29.3.17 • På bakgrunn av tilgjengelige data og prosess i forankringsseminar, starte utarbeidelse av forslag til planprogram. Status til styringsgruppe/formannskap
Planprogramfase: Mai-september 2017 (endret til mai-desember 2017, etter dialog med styringsgruppe/formannskap 27.6.17)	
Mål:	Hovedaktiviteter
• Utarbeide forslag, sørge for medvirkning og godkjenne planprogram	• Forankring av prosess og innspill på plantema/medvirkningsarenaer fra ulike utvalg og fora (se punkt 5.3) • Statusorientering til prosjekteier/kommunestyret • Utarbeide forslag til planprogram med faktadel (måloppnåelse kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017) som vedlegg • Behandling av planprogram i formannskap august 2017, sende på høring/formelt kunngjøre planoppstart • Endelig vedtak planprogram i kommunestyret desember 2017
Planfase: Desember 2017 – juni 2018	
Mål:	Hovedaktiviteter:
• Utarbeide planforslag, sikre god medvirkning og vedta kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030	• På bakgrunn av planprogrammet, utarbeide planforslag • Opprette og delta på ulike medvirkningsarenaer • Presentasjon og gjennomgang i regionalt planforum • Behandling av plan i formannskapet, sende på høring i mars/april • Endelig vedtak kommuneplanens samfunnsdel i kommunestyret juni 2018

Formannskap/styringsgruppe har fullmakt til å revidere framdrift i planarbeidet. Status i forhold til hovedaktivitetene i forankringsfasen, beskrives under punkt [5.3.](#)

5.3. Medvirkning

I tillegg til politisk medvirknings- og beslutningsprosess, legges det opp til bred medvirkning i alle faser av planprosessen.

Involvering og medvirkning etter lov- og avtaleverk:

- Kommunalt ansatte: Medvirkning etter Arbeidsmiljølov og Hovedavtale
- Lovpålagte brukerutvalg: Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldrerådet
- [Barn og unges medvirkning](#): Ungdomsrådet og kommunens barnefaglige representant i plansaker

Fra forankringsseminaret 29.3.17. Fra v: Jardar Nymoen (Bane Nor), Marit Sanden (Heidal/Sel/vågåå BU) og Dag Erik Pryhn (ordfører)

Involvering av lokalt/regionalt nærings- og samfunnsliv, regional stat og fylkeskommune:

- Det legges opp til en prosess der nevnte aktører gis plass og mulighet til medvirkning i alle hovedfasene av planutforming. Regional stat og fylkeskommune har formelle roller som høringsparter i henhold til plan- og bygningsloven.

Generell innbyggerinvolvering:

- Det legges opp til generell innbyggermedvirkning både gjennom tradisjonelle kanaler som høringer og åpne møter, men også noen alternative etter innspill i forankringsfasen (se matrisen på neste side).

	Politisk involvering	Administrativ involvering	Medarbeiderinvolvering	Lokalt nærings- og samfunnsliv	Lovpålagte råd og utvalg	Oppland fylkeskommune	Regional stat	Regionalt nærings- og samfunnsliv	Generell innbyggerinvolvering	Frivillig sektor	Nabokommuner	Status/rapportering gjennomføring og kommentarer
Forankringsfase												
Forankringsseminar 29.mars	x	x	x	(x)	x	X	x	x		(x)		Gjennomført med bred målgruppe og mange bidragsyttere
Eget område på Sel kommunes hjemmeside	x	x	x	X	x	X	x	x	x	x	x	Opprettet april. Nyheter legges ut fortløpende
Orientering og medvirkning lovpålagte råd og utvalg: Fokus på prosess, plantema og arenaer for medvirkning (grunnlag for planprogrammet)	(x)	(x)	x		x				(x)			27.4.17: Eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksj.evne 3.5.17: Felles samarb.utvalg for barnehagene 10.5.17: Ungdomsrådet 23.5.17: AMU
«Løypemelding» til styringsgruppa/formannskapet	x	x										2.5.17: Prinsipielle avklaringer «layout» og utforming planprogram
Orientering og medvirkning ellers: Informasjon om prosess				X					(x)			5.5.17: Møte med hytteveforeningene i Sel 9.5.17: Frokostmøte for næringslivet i Sel
Planprogramfase												
«Løypemelding» til prosjekter/kommunestyre	x	x	x	(x)	(x)						(x)	6.6.17: Status i arbeidet presentert i tilknytning til kommunens dialogkonferanse om økonomiplan 2018-2022
«Løypemelding» til styringsgruppe/formannskap	x	x										27.6.17: Justert framdriftsplan og avklaringer i forhold til presentasjon av plantema
Behandling og vedtak om å sende planprogram på høring.	x	x										Formannskapet 29.8.17
Kunngjøring om planoppstart og høring/offentlig ettersyn planprogram	x	x	x	X	x	X	x	x	x	x	x	Sept-nov.17. I tillegg til «ordinære» høringskanaler, legges opp til korte innspillsrunder på enkelttema i planprogrammet, via Facebook eller andre sosiale medier
Innstilling planprogram	x	x										Formannskapet 21.11.17
Vedtak planprogram	x	x										Kommunestyret 11.12.17
Planfase												
Temamøter knyttet til kommuneplanens samfunnsdel	(x)	x	x	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x	(x)	Kommunen arrangerer selv eller inviterer seg inn på eksisterende møtearenaer som «eies» av andre (relevant for tid og tema). Gjennomføres i januar-mars 2018
Opprette «digital» forslagskasse	(x)	x	x	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x	(x)	Legge opp til tidsavgrensede innspillsrunder på mål/strategier/tiltak for enkeltområder, via Facebook eller andre digitale kanaler. Gjennomføres i januar-mars 2018
Kommunalt «planverksted»	x	x	x	(x)	x	X	x	x		(x)	(x)	Fellesmøte med samme målgruppe som forankringsseminar i mars 2017 og dialogkonferanse juni 2017. Gjennomføres i februar/mars 2018
«Løypemeldinger» og vedtak om å sende plan på høring	x	x										«Løypemelding»: Formannskap januar og mars 2018. Vedtak om å sende plan på høring: Formannskap mars/april 2018
Regionalt planforum	x	x				X	x				(x)	Mars –april 2018?
Høring/offentlig ettersyn kommuneplanens samfunnsdel	x	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	Mars/april-juni 2018. Legges opp til ett eller flere åpne møter/alternative dialogarenaer i høringsperioden
Innstilling kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030	x	x										Formannskapet juni 2018
Vedtak kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030	x	x										Kommunestyret juni 2018
Spørsmål til høring planprogram: <i>Er det andre arenaer og kanaler for medvirkning og innspill som kan brukes i planutformingen? – Har dere ideer til temamøter som vil «treffe» publikum på en god måte, og vil noen være medarrangør/ «vertskap» for et temamøte?</i>												

